



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 4812/2020
11.03.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ обоје из ..., чији је пуномоћник Обрад Поповац адвокат из ..., против туженог ВВ из ..., чији је пуномоћник Славица Јањић адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3326/2019 од 06.06.2019. године, у седници већа одржаној дана 11.03.2021. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 3326/2019 од 06.06.2019. године и пресуда Првог основног суда у Београду П 25995/11 од 11.12.2018. године која је исправљена решењем тог суда П 25995/11 од 30.01.2019. године, и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Првог основног суда у Београду П 25995/11 од 11.12.2018. године која је исправљена решењем тог суда П 25995/11 од 30.01.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се утврди да је ништаво завештање проглашено дана 25.12.2008. године у оставинском поступку пред Трећим општинским судом у Београду О. ../08, што би тужени био дужан да призна и трпи. Ставом другим изреке, обавезани су тужиоци надокнаде туженом трошкове парничног поступка у укупном износу од 1.236.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писаног преписа пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3326/2019 од 06.06.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 25995/11 од 11.12.2018. године, исправљена решењем истог суда П 25995/11 од 30.01.2019. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“, број 125/04 и 111/09 - ЗПП) који се у овом поступку примењује на основу члана 506. став 1. Закона о парничном поступку

(„Службени гласник Републике Србије“, број 72/11), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужилаца основана.

Тужиоци су поднетом тужбом тражили утврђење ништавости својеручног завештања покојне ГГ од 09.07.2004. године, као фалсификованог завештања.

Нижестепени судови су одбили тужбени захтев јер су на основу налаза и мишљења Завода за судска вештачења АД из Новог Сада - вештака Бранка Дошена и Милоша Ивковића, које је означени Завод ангажовао за обављање одређеног вештачења, утврдили да је спорно завештање написала и потписала сада покојна ГГ.

Другостепени суд је одбио жалбу тужилаца и жалбене наводе да је вештачење обавило правно лице које није регистровано за графоскопско-графолошко вештачење, оценио као неосноване са становишта одредби Закона о судским вештацима. По схватању тог суда, наведеним законом прописано је да вештачење обављају физичка и правна лица која испуњавају услове предвиђене тим законом, државни органи у оквиру којих се може обавити вештачење, као и научне и стручне установе (члан 3. став 1), те да правно лице може обављати вештачења ако је уписано у регистар надлежног органа за делатност вештачења у одговарајућој области и да су у том правном лицу запослена лица која су уписана у регистар вештака, која могу обављати послове вештачења у име правног лица (члан 10).

У конкретном случају, по налажењу другостепеног суда, Завод за судска вештачења АД из Новог Сада регистрован је код Агенције за привредне регистре за послове вештачења, а вештаци Бранко Дошен и Милош Ивковић се налазе у регистру судских вештака из области графоскопије - ужа специјалност рукописи и потписи, и трасеологија. Према подацима са интернет странице, означено правно лице је специјализовано за економска, пољопривредна, грађевинска и машинска вештачења, као и за вештачења из других области, и то медицине, технологије, хемије, графологије, графоскопије и другог.

По налажењу Врховног касационог суда, основано тужиоци у ревизији указују да се вештачење које су обавили вештаци Бранко Дошен и Милош Ивковић у смислу Закона о судским вештацима не може сматрати вештачењем извршеним од стране правног лица - Завода за вештачење АД из Новог Сада.

Наиме, из садржине члана 9. наведеног закона може се закључити да послове вештачења у име правног лица може обавити физичко лице само ако је запослено код тог правног лица. Под „запосленим лицем“ сматра се оно које са правним лицем као послодавцем има закључен уговор о раду на неодређено или одређено време у складу са прописима у раду, и које је као такво пријављено надлежним организацијама обавезног социјалног осигурања. Следствено томе, ако је правно лице одређено у овом предмету да обави вештачење, извршење тог посла поверило физичким лицима по основу уговора о делу, онда су вештачење које су та физичка лица обавила не може сматрати вештачењем извршеним од стране правног лица, него само вештачењем тих физичких лица ако испуњавају услове из чланова 6. и 8. Закона о судским вештацима.

Из наведених разлога, нижестепене пресуде су морале бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном суђењу првостепени суд ће вештачење које су обавили вештачи Бранко Дошен и Милош Ивковић сматрати вештачењем физичких лица, уколико претходно разјасни чињеницу њиховог уписа у регистар судских вештака које води Министарство правде, и од њих затражити мишљење о аутентичности рукописа спорног завештања и потписа на њему упоређивањем са ћириличним потписом сада покојне ГГ на допуни завештања сачињеној 07.07.2006. године у форми писменог завештања пред сведоцима. То је неопходно ради поузданог утврђења спорне чињенице да ли је оставиља својом руком написала и потписала завештање од 09.07.2004. године, битне за закључак о његовој аутентичности, с`обзиром да је мишљење вештака о тој чињеници за сада засновано на посредан начин - упоређивањем одређених слова из неспорних латиничних потписа оставиље на одређеним исправама (овереним пуномоћјима од 07.05.1991. године и 16.07.1998. године; уговору о доживотном издржавању од 04.10.2002. године и картону о издавању личне карте од 05.02.1990. године) са идентичним словима ћириличног писма којим је написан текст - десет рецепата за колаче (неутврђеног времена настанка), а затим даљем упоређивањем тог рукописа са рукописом на оспореном завештању. Овакво додатно мишљење, пошто претходно саслушањем сведока писменог завештања од 09.07.2004. године (доказ предложен током поступка) буде утврђено да је исто својеручно потписала сада покојна ГГ, нужно је и са разлога што је између неспорних латиничних потписа, односно коришћеног ћириличног текста и спорног завештања протекао дужи временски период у којем је завешталац имала и мождани удар (праћен десном страном хемипарезом), који је и по мишљењу вештака могао утицати на квалитет рукописа којим је то завештање написано услед ослабљене контроле покрета руке.

Укинута је и одлука о трошковима поступка зато што зависи од коначног исхода спора.

Сходно изложеном, на основу члана 407. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић